

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านเพลงปฏิวัติลาว ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน
ผู้เขียน	นายกิตติคุณ กิตติธรรมกุล
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิภาคศึกษา)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ สายชล สัตยานุรักษ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติลาวผ่านเพลงปฏิวัติตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน 2) ศึกษาถึงการปรับตัวและการคงอยู่ของเพลงปฏิวัติลาวในปัจจุบัน

การที่เลือกเพลงปฏิวัติลาวมาศึกษาถึงสำนึกความเป็นชาติ เนื่องจากเพลงปฏิวัติเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดในเรื่องชาติ และบริบทของสังคมลาวในแต่ละช่วงเวลาได้เป็นอย่างดี โดยจากการศึกษาสามารถแบ่งเพลงปฏิวัติได้ออกเป็น 3 ยุค คือ เพลงปฏิวัติสมัยต่อต้านฝรั่งเศส เพลงปฏิวัติสมัยต่อต้านสหรัฐอเมริกา และเพลงปฏิวัติสมัยปลดปล่อยประเทศ โดยพบว่า เพลงปฏิวัติสมัยต่อต้านฝรั่งเศส (พ.ศ.2436-2497) เน้นเรื่องศัตรูของชาติในการสร้างสำนึกชาติลาว โดยศัตรูในบทเพลงก็คือฝรั่งเศส เหตุผลสำคัญที่ต้องเน้นศัตรูของชาติ เป็นเพราะต้องการปลุกกระดมให้ประชาชนร่วมกันต่อสู้ แต่เพลงในยุคนี้ยังขาดความหลากหลายและเพลงที่แต่งก็ยังมีออกมาไม่มาก ในสมัยต่อต้านกับสหรัฐอเมริกา (พ.ศ.2497-2518) เป็นยุคที่เพลงปฏิวัติถูกใช้มากที่สุด ทั้งจำนวนเพลงที่ถูกแต่งออกมาเป็นจำนวนมาก เนื้อหาของเพลงก็มีความหลากหลายมากขึ้น ได้แก่ เพลงที่กล่าวถึงบุคคลหลากหลายอาชีพที่มีผลต่อการปฏิวัติ เพลงที่เน้นความสำคัญของแต่ละเมืองว่าเป็นส่วนหนึ่งของชาติลาว เพลงที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฯลฯ โดยรวมแล้วเนื้อหาของแต่ละเพลงก็สร้างสำนึกความเป็นชาติลาวทั้งสิ้น แต่ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด ก็คือ การเน้นศัตรูของชาติซึ่งเหมือนกับยุคต่อต้านฝรั่งเศส แต่ทว่าศัตรูของชาติในยุคนี้ถูกเปลี่ยนจากฝรั่งเศสเป็นสหรัฐอเมริกา

และเนื้อหาในการชิงชัยศัตรูของชาติก็มีความเข้มข้นมากกว่าสมัยต่อต้านกับฝรั่งเศส ที่ยังต้องเน้นศัตรูของชาติมากขึ้นนั้น เพราะต้องทำสงครามกันหนักกว่าเดิม และต้องรบกับลาวด้วยตนเอง โดยมีสหรัฐอเมริกาคอยหนุนหลังอีกด้วย พอมาถึงยุคปลดปล่อย (หลังพ.ศ.2518 ถึงปัจจุบัน) เพลงปฏิวัติที่ถูกแต่งออกมามีจำนวนลดลง ศัตรูของชาติในบทเพลงไม่ถูกเน้นอีกต่อไป แต่เพลงยังคงมีเนื้อหาที่หลากหลายในการสร้างสำนึกชาตินิยม ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บุญคุณของพรรคในการต่อสู้เพื่อชาตินิยม นอกจากนี้เพลงปฏิวัติยังถูกใช้ไปในทิศทางของความบันเทิงและธุรกิจอีกด้วย โดยผลิตเป็นอัลบั้มเพลงปฏิวัติวางจำหน่ายตามแผงเทป ประชาชนลาวก็ซื้อไปฟังและร้องเพื่อความบันเทิงมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงการใช้งานที่เปลี่ยนไปของเพลงปฏิวัติ

ปัจจุบัน แม้ว่าเพลงปฏิวัติจะไม่ได้รับความนิยมจากประชาชนลาวเท่าที่ควร เนื่องด้วยปัจจุบันลาวไม่มีสงคราม และกระแสนิยมเพลงต่างชาติก็มีมากขึ้น แต่รัฐบาลลาวก็ยังคงจะรักษาเพลงปฏิวัติให้คงอยู่ต่อไป โดยจะเผยแพร่ตามสื่อต่างๆของลาวทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ เพราะเพลงปฏิวัติเป็นหนึ่งในแนวทางการสร้างสำนึกชาตินิยม สร้างความเป็นเอกภาพให้กับสังคมลาว และสร้างความชอบธรรมในการปกครองประเทศของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	The Construction of National Consciousness Through Lao Revolutionary Songs Since the End of World War II to Present	
Author	Mr. Kittayut Kittitornsakul	
Degree	Master of Arts (Regional Studies)	
Thesis Advisory Committee	Assoc.Prof. Dr. Kosum Saichan	Chairperson
	Assoc.Prof. Saichol Suttayanurak	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study on creating a consciousness of Laos nationhood through revolution songs since the end of World War II to present 2) to study on adaptation and existence of those songs at present.

The reason for selecting Laos's revolution songs to be studied on consciousness of belonging to nation was the revolution songs properly reflected the national thought and context in Laos society in each periods. According to the study, Laos revolution songs was divided into 3 groups which were the songs in period of revolution against France, the songs in period of the songs in Laos liberation period. The study found that the revolution song during revolution against France (1893-1954) emphasized on the enemy's nation to create national conscience and the enemy in context of songs was France. The crucial reason to highlight on national enemy was to arouse people to fight together. However, the songs in this period were not various and a few composed revolution songs were released. In the period of revolution against USA (1954-1975), the revolution songs were used most. Many songs were released with more various lyrics such as the song which referred people in different occupations and they affected on revolution, the song

which put emphasis on the importance of each town as a part of Laos, the song which highlighted on international relations and so on. The overall lyrics concern about making consciousness of nationhood. On the other hand, the most outstanding song was the song which underlined on national enemy as well as the period of revolution against France but the enemy in this case was USA and the extreme antipathy was insert in the songs more than the period of revolution against France. That caused by they have to war more severe and fight with the compatriots who were supported by USA. In liberation period (after 1975-present), the revolution songs decreased and there were no more emphasizing on national enemy. However, the miscellaneous lyric of song still was about building conscience of a nation. Moreover, the revolutions songs were used as entertainment and commercial song by releasing revolution songs album and people made their purchase for entertainment, listen and sing for more entertaining. That reflected on changed usability of revolution song.

At the present, although the revolution songs were not popular as expected due to there was no war in Laos and people trended to admire more foreign song, the Laos government still conserved the revolution songs by broadcasting through many media like television, radio and so on because the revolution songs were one of the ways to make consciousness of Laos nationhood and create unity of Laos society and make right in government of the Lao People's Revolutionary Party (LPRP).